

Keresztnév:

Vezetéknév:

Magyar nyelvi és irodalmi feladatlap

Test z maďarského jazyka a literatúry

HLAVNÉ TESTOVANIE

Monitor 9 **2007**

Tesztforma: A

Azonosító szám: 7253

Kedves tanuló!

A magyar nyelvi és irodalmi feladatlapot kaptad kézhez. Három kiinduló szöveget és hozzájuk harminc feladatot tartalmaz. A kiinduló szövegeket és az utasításokat is figyelmesen olvasd el!

A teszt megoldásához 60 perc áll rendelkezésedre.

Minden helyes válasz 1 pontot ér. Értékelni csak azokat a válaszokat fogjuk, amelyeket a válaszadó lapon helyesen tüntettél fel.

Sok sikert kívánunk

1. szöveg

„Már harmadik hónapja éhezünk, s két hete csak egyszer ettünk egy nap. Anyám már marékkal mérte a puliszkát. Egy marék, két falás, másnapig semmi. Négyen gyermekek ágyban feküdtünk a nagy pokróc alatt. Ott melegedtünk, és láb alatt sem voltunk. Apám már nem járt napszámba, élet után. Eleget próbálta. Sok volt a szegény, kevés a gazda, neki nem jutott. Ült egész nap a kis vékán a kályha mellett. Nagy néha odajött hozzánk, és mesébe fogott. De amilyen hirtelen jött, olyan váratlanul abba is hagyta. Ilyenkor így szólt: „Majd holnap elmondom a többit” - azzal ment vissza a maga dolgához. Sohasem mondta végig. Nem is bántuk. Akkorát hallgatott mesemondás közben, hogy jobb volt, ha megül a helyén.”

01. Állapítsuk meg, mit jelent az 1. szövegben előforduló *puliszka* szó!

- A** krumpliból készült kása
- B** főzelékféle
- C** fonott kalács
- D** kukoricalisztból készült kása

02. Ki meséli el a történetet?

- A** az író
- B** az édesanya
- C** az édesapa
- D** az író fia

03. Jelöljük meg, ki a szövegrészlet szerzője!

- A** Tamási Áron
- B** Sánta Ferenc
- C** Móricz Zsigmond
- D** Kosztolányi Dezső

04. Mi az idézett mű címe?

- A** Kevesen voltunk
- B** Szegények voltunk
- C** Sokan voltunk
- D** Egyedül voltunk

05. Állapítsuk meg az 1. szöveg első mondatának fajtáját szerkezeti szempontból!

- A** ellentétes, mellérendelő összetett mondat
- B** kapcsolatos, mellérendelő összetett mondat
- C** következtető, mellérendelő összetett mondat
- D** magyarázó, mellérendelő összetett mondat

06. Döntsük el, hogy az alábbi nyelvemlékek közül melyik az első összefüggő magyar nyelvű szöveg!

- A** Ómagyar Mária-siralom
- B** Tihanyi Apátság Alapítólevele
- C** Jókai-kódex
- D** Halotti Beszéd és Könyörgés

07. Jelöljük meg, hogy az alábbi földrajzi nevet melyik esetben tüntettük fel a magyar helyesírás szabályainak megfelelően!

- A** Kis-Dunai
- B** Kis Dunai
- C** kis-dunai
- D** Kis-dunai

08. Döntsük el, mely szóelemek alkotják a *gereblyézzétek* szót!

- A** szótó, felszólító mód jele, igei személyrag
- B** szótó, képző, igei személyrag
- C** szótó, képző, felszólító mód jele, igei személyrag
- D** szótó, igei személyrag, felszólító mód jele

2. szöveg

„Rejtelmek ha zengenek,
őrt állok, mint mesékbe'.
Bebujtattál engemet
talpig nehéz hűségbe.

Szól a szellő, szól a víz,
elpirulsz, ha megérted.
Szól a szem és szól a szív,
folyamodnak teérted.

Én is írom énekem:
ha már szeretlek téged,
tedd könnyűvé énekem
ezt a nehéz hűséget.”

09. Döntsük el, mit jelent az idézett szöveg első szava!

- A** Úgy tesz valamit valahova, hogy azt ne lehessen megtalálni.
- B** Titkos hely, ahol valaki vagy valami rejtőzik.
- C** Titokzatos, nehezen megismerhető dolgok.
- D** Igazi mivoltát eltitkolja, leplezi.

10. Nevezzük meg a mű szerzőjét!

- A** Ady Endre
- B** József Attila
- C** Petőfi Sándor
- D** Arany János

11. Jelöljük meg, ki ihlette a vers megírására a költőt!

- A** Gyömrői Edit
- B** Szántó Judit
- C** Kozmutza Flóra
- D** Vágó Márta

12. Állapítsuk meg, milyen költői szóképek találhatók az idézett vers második versszakában!

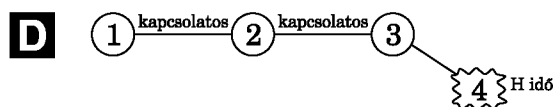
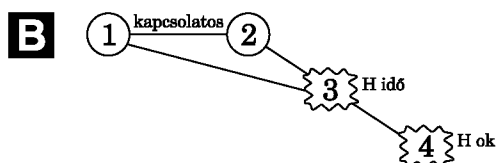
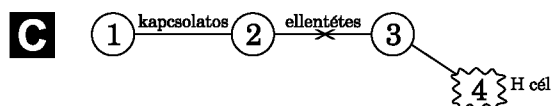
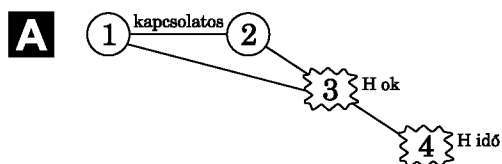
- A** megszemélyesítés, hasonlat
- B** alliteráció, metafora
- C** hasonlat, metafora
- D** megszemélyesítés, alliteráció

13. Döntsük el, hogy az alábbi szócsoportok közül melyikben vannak kizárólag személyes névmások!

- A** engemet, teérted, énnekem
- B** én, téged, énekem
- C** engemet, téged, már
- D** teérted, ezt, én

14. Válasszuk ki a következő mondat szerkezetének megfelelő ábrát!

1.   2.
„ Szól a szellő, szól a szív,
3.   4.
elpirulsz, ha megérted.”

15. Melyik állítás felel meg a *groteszk* műfaji meghatározásának?

- A** torzító, ironikus ábrázolásmód
- B** képtelen, lehetetlen
- C** életbölcsséget, igazságot kifejező szellemes mondás
- D** rövid, csattanós költemény

16. Jelöljük meg, hogy az alábbi szavak közül melyik töltheti be a tárgy szerepét a mondatban!

A kért

B kert

C kerít

D kárt

A FELADATLAP A KÖVETKEZŐ OLDALON FOLYTATÓDIK. ➔

3. szöveg

„A makákó gyorsan tanul, és mindig valami újjal próbálkozik. Ha egyszer egy makákó kipróbál egy trükköt, hamarosan az egész csapat őt majmolja. Japán magas hegyvidékein a makákók hévizes tavacsákban melegednek, miközben körülöttük zuhog a hó. A rákász makákó folyóparton él, ahol - ki hinné? - rákokra halászik a vízben. Egyszer egy Imó nevű makákó felfedezte, hogy ha megmossa az édesburgonyát, mielőtt megeszi, nem kerül homok a fogai közé. Fél év múlva már Imó egész csapata buzgón csutakolta az édesburgonyát.

Malájföldön a kunkori farkú emsemakákót arra idomítják, hogy a pálmafáról leszüretelje az érett kókuszdiót. A napi munka végén banánban kapja a fizetségét. A közönséges makákót mindenféle cirkuszi mutatványra is be lehet tanítani.

A nepáli buddhista szerzetesek féltő gonddal óvják a makákókat: etetik őket, sőt azt is engedik, hogy összevissza mászkáljanak az aranyozott templomokon.”

(Orosz Sándorné szerk.: *A világ és én 3.* Szövegszerkesztés és szövegalkotás 11 - 12 éveseknek. Műszaki Kiadó, Budapest, 1998. 47 o.)

17. Döntsük el, milyen következtetés vonható le a 3. szöveg utolsó mondata alapján?

- A** A rákász makákó halászik.
- B** A makákók védelem alatt állnak.
- C** A makákók szent állatok, ezért védelem alatt állnak.
- D** Cirkuszi mutatványra is be lehet tanítani őket.

18. Jelöljük meg, melyik fogalmazásfajtára ismerünk a fenti szövegrészletben!

- A** jellemzés
- B** elbeszélés
- C** leírás
- D** élménybeszámoló

19. Határozzuk meg, milyen mássalhangzó-törvényszerűségek fordulnak elő a 3. szöveg *tavacsákban*, ill. *mászkáljanak* szavában!

- A** teljes hasonulás írásban jelöletlen, teljes hasonulás írásban jelölt
- B** részleges hasonulás zöngésülés, teljes hasonulás - írásban jelöletlen
- C** részleges hasonulás zöngétlenedés, teljes hasonulás írásban jelöletlen
- D** részleges hasonulás zöngésülés, teljes hasonulás írásban jelölt

20. Jelöljük meg, melyik állítás igaz a szövegrészletben előforduló *édesburgonya* szóösszetételre!

- A** mellérendelő, ellentétes jelentésű
- B** alárendelő, alanyos
- C** alárendelő, minőségjelzős
- D** mellérendelő, ikerszó

21. Döntsük el, melyik állítás igaz szerkezeti szempontból a következő mondatra!

„Ha egyszer egy makákó kipróbál egy trükköt, hamarosan az egész csapat őt majmolja.“

- A** mellérendelő, következtető
- B** mellérendelő, magyarázó
- C** alárendelő, időhatározói
- D** alárendelő, alanyi

22. Jelöljük meg, hogy a szlovákiai magyar irodalom melyik kiemelkedő alakját nevezték „stószi remeté“-nek!

- A** Forbáth Imre
- B** Fábry Zoltán
- C** Gyurcsó István
- D** Ozsvald Árpád

23. Melyik nem óda a felsorolt versek közül?

- A** Vörösmarty Mihály: Szózat
- B** József Attila: Óda
- C** Kölcsey Ferenc: Himnusz
- D** Kölcsey Ferenc: Huszt

24. Jelöljük meg, hogy hangtani szempontból melyik állítás igaz az alábbi mondat aláhúzott szavára?

„Kis forrásból eredő folyó a nyelvünk, táltosok és hittérítők, a Don mellől jött harcok keleti fejedelmek és furulyázó pásztornépek szavaiból keletkezett.”

- A** mély hangrendű, 2 ajakréses, 2 ajakkerekítéses magánhangzót tartalmaz.
- B** magas hangrendű, 3 ajakréses, 1 ajakkerekítéses magánhangzót tartalmaz.
- C** vegyes hangrendű, 3 ajakréses, 1 ajakkerekítéses magánhangzót tartalmaz.
- D** magas hangrendű, 3 ajakkerekítéses 1 ajakréses magánhangzót tartalmaz.

25. Az *Ágnes asszony*, *V. László*, *Tetemrehívás*, *Kádár Kata* című balladák közül - szerzők tekintetében - melyik a kakukktójás?

- A** Kádár Kata
- B** Ágnes asszony
- C** V. László
- D** Tetemrehívás

26. Jelöljük meg, ki írhatta volna az alábbi sorokat!

Nem tudom, valaha valaki olvassa-e majd ezeket a sorokat, mégis írok. Fájt a születés, mert két ember életét követelte. Nem emlékszem az édesanyámra, és sokáig mit sem tudtam halott ikertestvéremről. Sok-sok év elteltével viszont úgy gondoltam, Fannival boldog lehetek, mert nekem ő az élet. Itt, a táborban a jeggyűrűnket egy szelet száraz kenyérért cseréltem el, és egyre biztosabban tudom, hogy rövidesen meghalok.

- A** Pilinszky János
- B** Radnóti Miklós
- C** Tóth Árpád
- D** Nagy Lajos

27. Döntsük el, melyik nem közmondás!

- A** Lassú víz partot mos.
- B** Nem zörög a haraszt, ha a szél nem fújja.
- C** A munka és a boldogság egy úton jár.
- D** Ábrándozás az élet megrontója.

28. Melyik megoldás szerepelteti helyes időrendi sorrendben a felsorolt írókat, költőket?

- A** Jókai, Balassi, Mikes, Anonymus
- B** Anonymus, Balassi, Mikes, Jókai
- C** Anonymus, Mikes, Balassi, Jókai
- D** Mikes, Anonymus, Balassi, Jókai

29. Mely irodalmi hősök nem szerepelnek egy műben?

- A** Kárász Nelli, Takaró Sanyi
- B** Bórembukk, Tordai Szabó Gerzson
- C** Novák tanár úr, Bauer
- D** Baló Borcsa, Sós Pál

30. A következő mondatok közül melyik felel meg a választékos nyelvhasználat követelményeinek?

- A** Azt a cipőt vedd meg, amelyik a legkényelmesebb.
- B** Egyenlőre még nem tudom, hova szeretnék utazni a nyári szünetben.
- C** Az üzlet betegség végett zárva.
- D** Tegnap kiszedtem az utolsó gyógyszert is.

Vége a tesztnek.

